

VÄNERSBORGS SÖNERS
GILLES

ÅRSSKRIFT
1941

VÄNERSBORG
C. W. CARLSSONS EFTR: S BOKTRYCKERI
1941

En »hederlig» begravning i Vänersborg år 1703.

Bland de i landsarkivet i Göteborg förvarade, fåtaliga äldre handlingarna från Vänersborg finnes en med namnet Daniel Wenberg undertecknad, den 9 mars 1703 daterad räkning med överskriften: "Räckning på huadt iag till min Sahl. Suärmoders Kierstin Månsdotters begrafning hafuer af mine peningar uttlagt".

Räkningen, som väl tillkommit för någon uppgörelse med Kerstin Månsdotters andra arvingar, upptager många poster, och var och en av dessa är noga specificerad. Detta gör, att man av räkningen får en ganska detaljerad och målande bild både av de förberedelser, som på den tiden tarvades för en "hederlig" begravning, och även av själva jordafärden och vad därmed hade samband.

*

För att man skall kunna få en föreställning om den befolkningskrets, inom vilken denna begravning ägde rum, är det nödvändigt att med några ord presentera räkningsutfärdaren, Daniel Wenberg. Hans fader, som hette Amund Persson, förekommer i Vänersborgs mantalslängd 1665 och även 1675. Dennes grav i stadskyrkan omtalas 1691, och hans änka var säkerligen den "Berta Amunds", som dog 1697. Amund Persson var borgare i staden, men man har ingen upplysning om det yrke, han bedrev. Hans son Daniel Amundsson Wenberg förordnades till ålderman vid stadens lastageplats Korseberg

den 19 april 1704 och uppräknas bland "stadens 24 äldste" år 1708. Han valdes till rådman år 1710 och levde ännu 1752, då han deltog i borgmästarval. Enligt en tomtägareförteckning från år 1699 ägde han dels den bebyggda tomten nr 43 vid nuvarande Drottninggatans norra sida mellan Edsgatan och Kyrkogatan, och dels den angränsande, vid Edsgatan liggande obebyggda tomten nr 45. Man vet, att han var två gånger gift, men ej hustrurnas namn. Det var för sin första svärmoder, Kerstin Månsdotter, han förskotterat de ifrågavarande begravningskostnaderna.

Daniel Wenberg hade säkerligen en god ekonomisk ställning och ett välförsett hem. På att så var förhållandet tyder, att då av guldsmeden Bengt Bränning förfärdigade silverpjäser den 15 februari 1706 proverades på rådstugan, så medförde Daniel dit två silverbägare och ett helt dussin silverskedar.

*

Räkningen å begravningskostnaderna är fogad till en annan handling, utgiven av Daniel Wenberg med överskriften: "Räkning på hwadt iag för Sahl. Suärmodren i Stadzens uthskyl-der betalt, som ock mine pretentioner som lämbnas under den wälädle Magistratens goda Iudicium".

Det var tydligen så, att Daniel, som under de senaste åren av svärmoderns livstid skött hennes affärer och därför måst göra åtskilliga utlägg för henne och slutligen fått förskottera begravningskostnaderna, nödgats anlita rådstuvurättens hjälp för att av svärmoderns arvingar få sina förskott ersatta. Denna omständighet låter oss nu efter snart 250 år få en inblick även i gummans förhållanden under hennes sista tid och inte endast i hur det gick till, då hon fördes till graven.

I den räkning, som avser Daniels "pretentioner" för utlägg under svärmoderns livstid, kommer först en utgift för skatter. Det rör sig om tre års mantalspengar, 24 öre om året eller 2

daler 8 öre, — det gick 32 öre på en daler — och om 1702 års halva contribution, 12 öre. Vidare har Daniel utlagt skatt för hushyra, 4 öre, och boskapspengar — ett slags skatt — med 2 öre. Daniel hade ytterligare lagt ut 5 daler för en av svärmodern inköpt stut och för samma stut till tullskrivaren Ekman betalt tull med 15 öre, då stuten fördes in i staden. I Göteborg och Lidköping hade Daniel inköpt och "flytt" svärmodern allehanda specerier, "iblan för 4 daler, iblan för 3 daler, som iag nu ej så noga kan minns, men uthföres för 10 daler". Nu i höst — d. v. s. på hösten 1702 — hade svärmodern fått en stor båt ved, som med uppkörning till gården kostade 4 daler. Hon hade tydligen varit invecklad i en process, ty i räkningen förekommer en post på 30 daler för det Daniel rest med henne till Jönköping och Skara, samt för det han för henne en lång tid uppvaktat å rådstugan för att "förhielpa hennes wijdlofftelige Sack". För resor, förtäring, och tidsspillan fordrar Daniel i räkningen 30 daler och tillfogar vid denna post, att "hwar och en nogsampt är bekant huadt besuär iag dherwedh hade". Den största posten i denna räkning avser svärmoderns underhåll under $1\frac{3}{4}$ år, "då hon war stängdt ifrån all sin ägendomb" — tydligen en följd av processen. Under denna tid hade Daniel underhållit henne "med kamar och säng, mat och dryck, wedh och werme" i 90 veckor, för vilket allt han begär ersättning med 1 daler i veckan eller 90 daler. Den sista posten i räkningen avser dels skötseln av svärmodern under hennes sista sjukdom, vilket säges hava varit en alldeles nödvändig utgift, "emädan hon en lång tijdh ingen Piiga hafft", dels ersättning för Daniels och hans hustrus besvär och omak vid begravningen samt för sorgkläder till Daniel, hans hustru och barn. Denna post är ej till beloppet utförd, utan säger sig Daniel lämna detta till den välädla magistratens gunstiga omprövande.

Den särskilda begravningsräkningen är tydligen en speci-

fikation till en del av den sist omtalade posten i "pretentions-räkningen".

*

Den första åtgärd, de efterlevande vid ett dödsfall hade att ombestyras, gällde själaringningen efter den avlidna. För själaringningen och väl däri inbegripet jämväl de övriga ringningarna med stadens kyrkklockor i anledning av dödsfallet och begravningen, hade Daniel honorerat klockaren Johan Bänge, som också var organist och dessutom rådman i staden, med 1 tunna spannmål, som uppförts till ett värde av 3 daler, och dessutom betalt ringkarlarna med 2 daler.

Klockringningen i anledning av dödsfallet och begravningen utgjorde en mycket viktig del av de yttre åthärvorna vid ett dödsfall. 1664 inskränktes ringningarnas antal till högst fyra. Den första ringningen — själaringningen — skulle ske så snart som möjligt efter dödsfallet. Först med själaringningen troddes själen skiljas från kroppen. Innan ringningen var över, svävade själen i ovisshet om sitt tillstånd. Enligt en gammal anteckning från Småland säges det att "hiertat intet kalnar rätt på den döde, förrän de ringer själaringning; därför, dö de om natten, ringa de strax morgonen efter". Själaringningen borde alltså ske senast dagen efter dödsfallet. Den skulle ringas mellan kl. 9 och 10 eller mellan 10 och 11. Kom budet om själaringning efter denna tid, fick man vänta till nästa dag, ofta till stor bestörtning för den som begärde ringningen¹⁾. Den andra ringningen skedde dagen före begravningen, den tredje omedelbart före, och den fjärde omedelbart efter jordfästningen. Den andra av dessa ringningar är numera helt ur bruk, och själaringningen, där den förekommer, sker omedelbart efter dödsfallets tillkännagivande från predikstolen söndagen näst efter dödsfallet. På den tid, då den här be-

¹⁾ Louise Hagberg: När döden gästar, Sthlm 1937, s. 155.

handlade begravningen ägde rum, ringde man allt efter den avlidnes eller hans efterlevandes ställning i samhället med en eller flera klockor längre eller kortare tid. För barn nöjde man sig att ringa med "lilla klockan" en halv timme, vilket på 1690-talet i Vänersborg kostade 8 öre. Att låta ringa med båda klockorna en hel timme kostade 3 daler. Således ringdes för Daniel Wenbergs svärmoder med båda klockorna en hel timme, den högtidligaste och fullständigaste ringning, som presterades, utom vid kungliga personers dödsfall, då man ringde ett helt år mellan kl. 12 och 1¹⁾.

Närmast efter omsorgen om själaringningen kom bestyret med anskaffandet av likkista åt den avlidna. För Kerstin Månsdotters kista användes sju stycken "valda" bräder för 4 öre stycket, för vilkas hopsättande åtgingo 3 tjug spik för 3 öre tjoget. Kistan förfärdigades av Torsten snickare för 2 daler 16 öre. Men för tillverkningen av kistfötterna anlätades en annan snickare, Sven snickare, som i betalning fick 16 öre. Kistan försågs med ej mindre än tolv stycken handtag, som naturligtvis ej funnos till köps färdiga, utan tillverkades av för 16 öre järn av en smed på landet, som tog 24 öre för sitt arbete, varjämte den, som förde järnet till smeden fick 8 öre för sitt omak. Kistan kläddes sedan utvändigt med svart kläde. Det gick åt 8 alnar för 7 daler alnen eller 56 daler kopparmynt, som gjorde 14 daler silvermynt. Vi ha förut sett, att på den tid, som det här är fråga om, en slakt-oxe kostade 5 daler²⁾. Tyget till kistans klädsel kostade således

¹⁾ Ännu under 1800-talets mitt ringde man för kungliga personer dagligen en hel månads tid. Vid kung Oscar II:s död pågick ringningen emellertid endast från dödsdagen till begravningsdagen en timme om dagen. (Hagberg s. 158).

²⁾ Prisuppgifter i handlingar från äldre tider äro alltid av stort intresse. Jag har försökt att verifiera uppgiften om värdet av en oxe på den här ifrågavarande tiden. Landsarkivarien Clemensson har välvilligt försett mig med följande uppgifter. I verifikationerna till Skaraborgs läns landsbok

nästan lika mycket som tre oxar. Invändigt kläddes kistan med 5 alnar "fin slissing" för 16 öre alnen. "Slissing" var en sorts lärvt, även kallat "slesie lerft". Samma tyg användes också för huvuddynan i kistan. För kistans klädsel anlätades en skräddare, som fick 1 daler för sitt besvär. Tyget fastsattes med "tenlikor", ett slags spik med stora huvuden. I kistan lades ett lakan, värderat till 16 öre, till bolster.

Till svepningen köptes hos madame Elisabet Marcus — rådmannen Daniel Jonsson Ekmans änka — 8 alnar klosterlärvt för 1 daler alnen och 1 1/2 aln "slissing". I svepningen ingår också 1 1/2 aln "skiärnig" för 24 öre alnen. "Skiärnig" är tydligen en form för "skärduk" eller "skirduk", ett slags fin, nästan genomskinlig linneväv, som säkerligen använts för den s. k. ögonkluten eller ögneduken, som lades över den dödes ansikte och skulle sticka utanför kistlocket¹⁾.

Liket försågs med strumpor och handskar, vartill åtgick 3 alnar slissing för 16 öre alnen. Handskmakaren, som sydde handskarna — de voro ju liksom strumporna av tyg — fick i betalning 10 öre, och skräddaren, som sydde strumporna, erhöll i arbetslön 4 öre.

Den dödas anhöriga ansågos icke kunna själva verkställa svepningen och kistläggningen. Detta skulle ombestyras av någon "oskyld". Den döde ville gärna ha sällskap med på den sista färden, och därför var det ej rådligt för någon av

för år 1703 upptages en "skatteoxe" till 10 dlr och en "taxeoxe" till 14 dlr smt. I en bouppteckning från Åmål 1716 upptagas ett par stutar, en något behållen och en sämre, till ett sammanlagt värde av 9 dlr smt. En odaterad bouppteckning i Göteborg från 1700-talets första år (1700—1702) upptager "1 ko, kallas Lilla Kirstin", till 9 dlr och "1 ko, kallas Gambla Kirstin", till 6 dlr smt. Mellan dessa siffror variera koprisen, medan en stor tjur upptages till 12 dlr, en gammal kviga till 8 dlr och en liten tjur till 5 dlr. Fr. Åkerblom i "Historiska anteckningar om Sveriges nötkreatursavel" återger en osäker uppgift från 1692, enligt vilken en oxe skulle kostat 5 dlr smt.

¹⁾ Hagberg s. 85.

familjens medlemmar att vidröra honom¹⁾. De särskilda svepehustrur, som Daniel vidtalade för sin svärmoders kistläggning erhöilo ingen kontant betalning — det var tydligen ett hedersuppdrag. Men de trakterades med en måltid samt dessutom med vin och bakelser, allt i räkningen upptaget till 20 daler.

*

Mellan Kerstin Månsdotters död och hennes begravning förflöto ej mindre än sex veckor, och hela denna tid var en mycket farlig tid, då de onda makterna drevo sitt spel och äventyrade både den avlidnas och de efterlevandes salighet och frid. Man vakade hela tiden över liket, och anteckningen om Daniels utgifter härför är betecknande nog formulerad sålunda: "Legdt en karl samt en pojke som hollet wacht öfuer likett sampt Sterbhuset²⁾ i 6 veckor à 4 öre dygnet". Karlen och pojken började varje afton sin vakt med en måltid, och denna är med tillhörande "drick" upptagen till 4 öre om dagen. Dessutom undfågnades de under natten med öl, och för detta behov och för traktering av besökande före begravningen åtgick en tunna gott öl för 4 daler 16 öre och en kanna brännvin för 24 öre.

Likrummet måste naturligtvis hela tiden intill begravningen hållas upplyst, och därför åtgick 2 lispund talgljus för 5 daler eller värdet av en slaktoxe. För uppvärmning av likrummet åtgick 10 lass ved för 4 öre lasset, och för huggning av veden betalades 12 öre.

"Lik- eller vakstugor höllos, sades det, för att hålla onda andar på avstånd och för att ej Satan skulle anamma den dödes lekamen. Att sådant verkligen skall ha förekommit, berättar våra folksägner. Redan vid dödsläggret stredo ju goda och onda makter om den dödes själ. Och som natten särskilt

¹⁾ Hagberg s. 176.

²⁾ Kursiveringen gjord här.

är tiden för de onda makternas verksamhet, så koncentrerades även vaksamheten på denna del av dygnet. Det kunde ju hända, att den för död hållne ej var riktigt död, utan vaknade till liv igen, och så gällde det också att hålla djur, såsom hundar, katter och råttor, på avstånd. Likvakor omtalas såväl i de isländska sagorna som i våra folkvisor. I den gamla folkvisan "Herr Carl eller klosterrovet", där riddaren låtsar sig vara död för att kunna locka den unga jungfrun ut ur klostret, låter han sända sina småsvenner med följande bud:

Behagar skön jungfrun i vakestugan gå
och se Herr Carl stå lik"¹⁾.

Till vakstugorna samlades fränder och grannar, och de besökande trakterades med brännvin. Det gick ofta mycket livligt till och även dans förekom. Ännu så sent som i slutet av 1800-talet uppgives från Danmark, att dans kring likkistan förekommit²⁾. I 1686 års kyrkolag stadgades förbud mot anordnande av s. k. "wakestufwor" och föreskrevs, att allenast några få skall vaka och "taga wahra på likket, at intet otienligt ty wederfares". Förbudet upprepades vid många tillfällen, men bruket med vakstugor höll sig länge kvar.

*

Utom de rent materiella tillredelserna för begravningen återstodo före densamma åtskilliga formaliteter. S. k. personalier skulle skrivas, och notifikationer om dödsfallet och begravningen, s. k. begravningsbrev skulle författas. För "begravningsbref till gode vänner på landet", för papper och hjälp med författandet, betalte Daniel 2 daler. Om personalierna föreskrevs i kyrkolagen, att de skulle författas och lämpas efter vars och ens leverne utan vidlyftighet samt oför-

¹⁾ Hagberg s. 239.

²⁾ Hagberg s. 243.

tjant och fåfängt beröm. Begravningarna skedde i regel om söndagarna, och efter predikans slut — predikan övervars naturligtvis av begravningsföljet — hölls "likmässa" eller likpredikan över någon vald text, varefter prästen fortsatte med personaliernas uppläsande. I personalierna redogjordes för den avlidnes familjeförhållanden, dödsorsak, livsgärning och betydelse för familj och samhälle. Hade begravningen skett på en vardag, upplästes personalierna söndagen efter, då alla familjemedlemmar voro i kyrkan för att höra dem.

På orten boende begravningsgäster skulle muntligen inbjudas. Detta skulle egentligen ske av någon nära släkting, helst en vuxen son, till den avlidne. Johan Ekeblad skriver i ett brev från Stockholm den 12 december 1649, att han blivit vidtalad av Christina Bonde att bedja till en av hennes dött-rars begravning, "förty söner har hon inga"¹⁾). Daniel Wenberg synes också hava fått anlita någon utomstående, ty "bödesmannen" fick för sitt omak 3 daler.

*

Det var ej alldeles nödvändigt att gravölet skedde samma dag som begravningen. Det kunde komma ganska långt efter jordafärden. Av den ifrågavarande räkningen kan man ej se, hur Daniel Wenberg i detta fall förfarit. Men det framgår, att han ställt till ett festligt gravöl efter svärmodern. För begravningsmåltidens tillagande hade anlitats en kock, som i avlöning fick 2 daler 16 öre, och en hustru, som bakade tårtor och bakelser mot samma betalning som kocken. Några särskilda utgifter för maten omtalas icke, men måltiden måste ha varit riklig, om man får döma efter mängden av de dryckesvaror som åtgingo: 3 tunnor dubbelt öl för 8 daler tunnan, 2 tunnor sämre öl för 3 daler tunnan, 2 kannor brännvin för 24 öre kannan samt 7 1/2 kannor vin för 1 daler kannan.

¹⁾ Sjöberg: Johan Ekeblads Brev, Sthlm 1911, I: s. 39.

Utom maten bjöds på "Tractamente för fruntimbret samt manfolcken af allehanda slags backelse samt tortter, som i dhet ringaste uthföres för 15 daler". Pipor — kritpipor — och tobak hade inköpts för 3 daler. Under kalaset sönderslogos tre stycken fina glas, värda 12 öre stycket, och två sämre glas för 6 öre stycket.

*

I räkningen på begravningskostnaderna ingå också utgifterna i samband med bouppteckningen. Denna ägde vanligen rum någon dag efter begravningen, medan släkten ännu var samlad. I den här ifrågavarande räkningen är bouppteckningskostnaden uppförd t. o. m. före de egentliga begravningskostnaderna, men det kan ju bero på att posterna i räkningen upptagits i den ordning utgifterna blivit betalda. "För dhe gode Herrars omack som inventera och werdera" upptager räkningen 6 daler och de trakterades dessutom med en kanna vin, hälften spanskt och hälften en annan sort, vars namn ej kunnat uttydas, för tillhopa 2 daler 8 öre.

*

I lägerstad till kyrkoherden hade utbetalats 15 daler, cappelanen hade fått 1 daler, stadens skolmästare 1 daler och klockaren utöver betalningen för själarängningen ytterligare 12 öre. Lägerstaden eller likstolen utgick ju sedan gammalt i form av en ko eller dess värde, därest sterbhuset ägde så många som sex kor, men i annat fall med ett mindre belopp, dock ej gärna mindre än ett får eller dess värde. Det var alltid en intressant fråga för prästen, om det var ett "kolik" eller ett "färlik", som han skulle jordfästa¹⁾. Varför cappelanen skulle ha betalning, vet man ej, men skolmästarens betalning utgjorde säkerligen ersättning för stadens skolgossars

¹⁾ Hagberg s. 416.

sång vid begravningen. Sådan sång förekom alltid vid "bättre" begravningar, och om en sådan rör det sig ju alldeles tydligt i detta fall. Vid en kyrkostämma i Vänersborg den 17 juni 1691 antecknas, att "scholan skall betalas för lijksången, elliest blifwer det inthet siunget på kyrkiogården".

*

Förutom en post å 15 daler för "extra uthgifter för ett och annat smått som för wijdlöfftigt är att specificera", upptager räkningen slutligen en till "det ringaste 15 daler" beräknad utgift för att "effter min lofuen till sahl. suärmodren låtta mura dhes graf i kiörckan och stenen inlägga".

*

Hela räkningen slutar på 203 daler 23 silvermynt, vilket, om man utgår från den i dessa handlingar förekommande uppgiften, att en slaktoxe var värd 5 daler silvermynt, visar, att svärmoderns begravning med därtill hörande utgifter kostat Daniel Wenberg fyrtio gånger så mycket, som en slaktoxe.

BERTEL HALLBERG.

PÅ GRUNNEBO HED.

När jag för några år sedan träffade en medbroder i förskingringen, d. v. s. en vänersborgspojke, som omständigheterna tvingat att framleva sin ålderdoms dagar i Upp-Sverige, berättade han glatt och fantasirikt om sina upplevelser vid ett nyss förut företaget besök i hemorten. Jag erinrade mig då, att jag för mycket länge sedan hade sett denne ganska omfångsrike f. d. major gå med spänstiga steg på Grunnebo hed såsom en smärt underlöjtnant, iförd alltför stor uniformsmössa (varför ha så många nyblivna underlöjtnanter för stor mössa?), och frågade honom därför, om han även återsett "he'a" och hur det nu såg ut där.

Men då förmörkades hans panna, och på min fråga svarade han: "Hur det ser ut där — jo, som en skräphög". Detta tema utvecklade han sedan under häftiga åtbörder och med många starka ord, men vare sig jag skall tro honom eller ej, så väckte detta hos mig den tanken, att några små minnen från he'a kanske skulle förtjäna sin plats i denna årsskrift.

Jag vill då först bekänna, att jag exercerade beväring första året vid Upplands regemente, på Polacksbacken vid Uppsala, därpå i samråd med en del andra eljest oförvitliga ynglingar skolkade ett år för studiernas skull och därefter infann mig vid Västgöta-Dals regemente på Grunnebo. Livet på det förra stället var — med undantag för korporalerna, som äro sig lika överallt — så olik tillvaron på det senare som gärna kan tänkas. Så var det på Polacksbacken just då en lovvärd föresats hos studentbeväringen att äta kronans mat, som var

lika härsken som enformig och, vad ännu värre var, intogs i betänkliga bleckkärl, vilka — och det var nästan det allra värsta — skulle diskas av oss själva. Jag kan utan överdrift säga, att jag inte var mätt en enda gång på hela tiden. På Grunnebo däremot... men dit kommer jag sedan.

I detta sammanhang torde det vara lämpligt att erinra om att värnplikten på den tiden ännu endast omfattade det ringa antalet av 30 dagar, fördelade på två år, vartill dock kommo in- och utryckningsdagarna vardera året. Jag är emellertid glad att kunna säga, att denna korta period utnyttjades mycket omsorgsfullt (på den förra heden ganska hårdhänt) och att de dagarna stå i mitt minne som en kärv men nyttig tid, kryddad med inte så få muntrande upplevelser.

Alltnog, en sommardag i mitten av 80-talet infunno vi oss, jag och en annan skolkare, på Grunnebo hed, inte så litet undrande, huru vi skulle bli mottagna, men hälsades hjärtligt välkomna av jourhavande löjtnanten, den av humor och raljeri proppfulle och populäre Ragnar Almqvist, han liksom vi riktiga "stadsbarn" och inga utsocknes. Och i de yngre underlöjtnanterna igenkände vi flera f. d. klass- eller skolkamrater, som vi ofta i skolan hjälpt med läxor och andra svårigheter, varföre vi började motse framtiden med en viss tillförsikt.

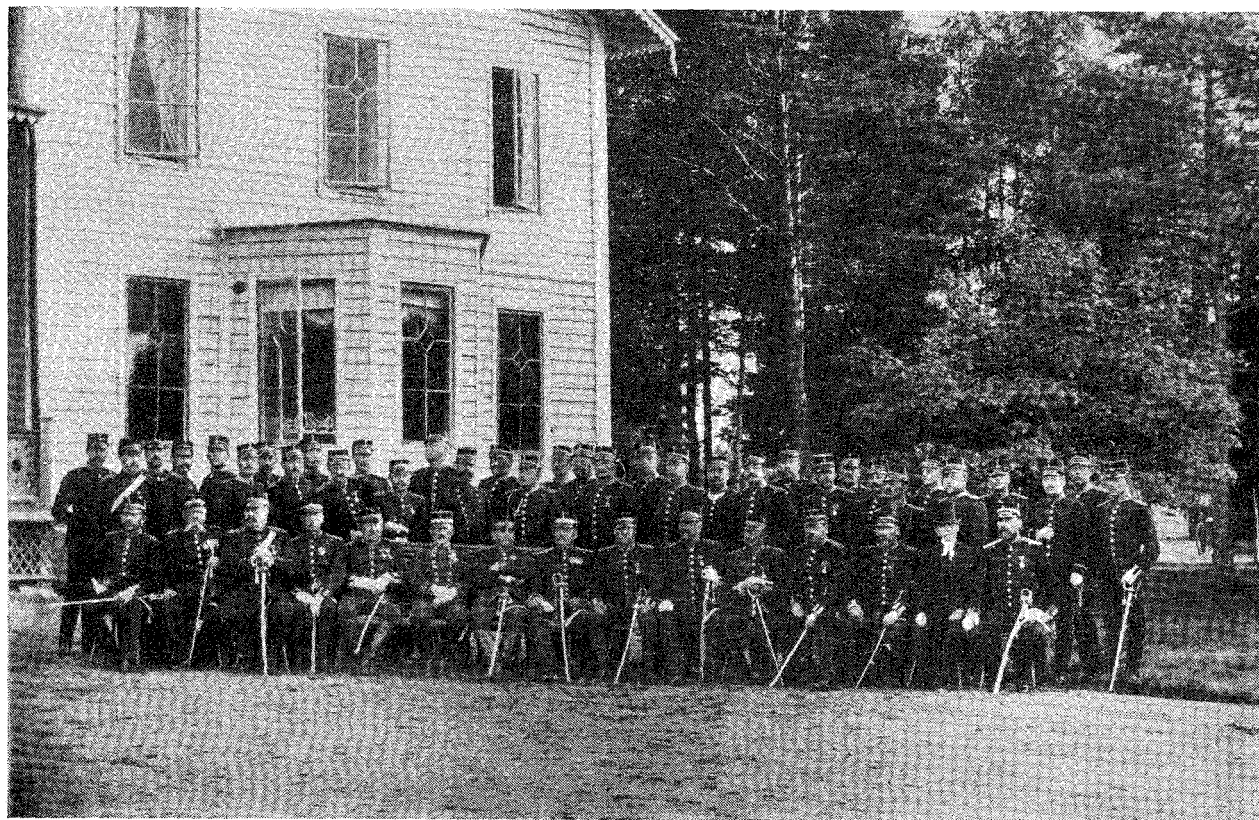
Dessutom hade vi under den stränga regimen på Polacksbacken lärt oss en hel del, så att vi inte alldeles kände oss som nybörjare. Däribland kan jag inte låta bli att berätta följande. På Polacksbacken togos vi under de första dagarna om hand av korporal Storm, som noggrant lärde oss konsten att göra honnör, d. v. s. att på militäriskt sätt hälsa på överordnade, vari S. var en mästare såväl i fråga om att föra handen reglementsenligt till mössan som att därvid med en stram knyck på nacken och eld i ögat blänga på den hälsade. Nu visste vi mycket väl, att hälsandet på översten, varom

korporalen inte sagt ett ord, var en längre och besvärligare historia, med "halt och front" på vissa stegs avstånd. Men för att sätta Storm på det hala frågade en av beväringarna: "Korpral'n, hur gör man, när man möter översten?" Korporalen rev sig först en smula fundersamt i huvudet och svarade därefter något dröjande: "Joo . . ., då går man gemenligen en annan väg". Jag har funnit, att det rådet är gott och för den anspråkslösa människan tillämpligt även i andra livets förhållanden.

Något öppet skoj förekom väl egentligen inte med korporalerna, men frestelsen därtill var dock stark under den halvtimme av dagen, som var ägnad åt "allmänbildning", d. v. s. en i frågor och svar pågående undervisning, huru en krigsman skulle bete sig såväl i fält som i det civila livet — en givande reservoar, varur man torde ha hämtat de bästa senare Strix-historierna.

Men låtom oss återvända till Grunnebo. Medan det på Polacksbacken var sed, att även studenterna buro kronans kläder — dock med undantag av byxorna, som ansågos allt för orimliga — fingo vi på Grunnebo kläda oss så prydligt vi ville, naturligtvis inom föreskrifternas ram, och blanka knappar och vårdad "puts" i övrigt synes ha utgjort en bland regementets specialiteter. Denna förfining torde delvis ha berott på den omständigheten, att det om söndagarna var rätt vanligt, att släkt och vänner, även kvinnliga, från den närbelägna staden kommo till heden för att beundra sina gossar. Och då ville man förstås visa sig på styva linan, ty det manliga släktet är i grund och botten lika behagsjukt som det kvinnliga.

Men den stora glädjen och trösten för hungriga och törstiga s. k. herrbeväringar var dock maten, som intogs i den fina matsalen i underofficerspaviljongen, givetvis mot särskild betalt, och bjöd på allt, som det svenska smörgåsbordet äger

KONGL. VESTGÖTA-DALS REGEMENTES OFFICERS-CORPS ÅR 1893,
samlad kring Generalbefälhavaren på Grunnebo hed.

av överdåd och den svenska sommaren av läckerheter (något så smakligt som t. ex. vår färska potatis har inte sin motsvarighet i något annat land).

Det var under sådana omständigheter inte underligt, att herrbeväringen ofta sågs med sneda blickar av de mindre lyckligt lottade kamraterna i vapenrocken, och de spratt, som man från det hållet sökte spela oss, voro varken få eller helt oskyldiga. Vi kallades vanligen "selkevärer" (silkesbeväringar).

Den uniformselegans, varom jag nu talat, var naturligtvis ganska dyrbar, och exercisen blev ännu mer kostsam genom de rätt så täta besök man fick mottaga av törstiga bekanta från hemstaden. Under denna extra beskattning ledο nog också officerarna. En liten historia från denna gästvänskap vill jag inte undanhålla den humoristiskt anlagde läsaren.

En dag hade några underlöjtnanter på Grunnebo fått besök av ett par vänner från staden, vilka för första gången färdats dit på cykel. Det blev ett rejält festande, ända tills gästerna cyklade tillbaka frampå kvällen. Under hemvägen kände de sig emellertid sömntyngda av välfägnaden och kroppsrörelsen, gjorde därför en halvcirkelformig sväng inåt en skogsbacke och lade sig där att sova. Efter en stund fortsatte de — i övrigt okunniga om trakten, sedd från landsvägen — i den riktning velocipederna utvisade, och till ömsesidig häpnad fingo de och deras värdar (som sutto kvar och drucko en myckenhet vichyvatten) snart nog återse varandra. Slutet känner jag inte, men att historien är sann, bevisas därav, att min vän majoren, som varit med om kalaset, själv har berättat den för mig

I exercisen omhändertogos vi först av en korporal, vars specialitet det var att lära oss konsten att göra högerom och vänsterom o. s. v. En dag sökte han — jag tror, han hette Strid; han var i varje fall en lika stor hedersman som Storm,

båda i grund och botten beskedliga karlar trots deras vilda namn — att lära en omöjlig bondbeväring att göra heltom. "Roter först på den vänstra klacken!" skrek Strid allt högre och högre, under det att den skräckslagne beväringen stod dyrstill med vidöppen mun och stirrande ögon. Till sist tillät sig förf. att inskrida och sade till korporalen: "Snälla Korporal'n, säg inte r o t e r a, för det vet han inte vad det är" — "Va' ini... ska' ja' då säga?" frågade korporalen, som nu började bli ursinnig. — "Säg v r i d, så kanske han förstår." Varpå S. vände sig till offret och dundrade: "Nå så v r i' då, din dj—l, om du inte kan r o t e r a!" Till slut lyckades det.

Denna korporalernas benägenhet att använda främmande ord motarbetades av de förståndigare bland officerarna, men det berättades, att då en sådan en gång hade förebrått en korporal, att han begagnade för många utländska ord, så svarade denne: "Ja, men, kapten, dä' i m p o r t e r a r så ohögglit på bondbassa'."

Därefter överlämnades vi åt en sergeant (uttalas "schär-sant" och, eftersom han var dalbo, med betoningen på första stavelsen), som behandlade oss skapligt nog (d. v. s. såsom en dalbonde undertecknade ett argt brev till sparbanken i Vänersborg: "med aktning men utan vänskap") och därefter åt en löjtnant, som däremot plågade oss efter bästa förmåga. Jag har senare sökt utfundera, vilken anledning han kan ha haft till denna förföljelse, och har inte kunnat finna förklaringen i något annat än den dolda ömsesidiga spänning, som på den tiden tyvärr förefanns mellan det lärda och det militära skräet och som lätt kom till utbrott under beväringsexercisen. Och då vi i vår pluton hade en hel rad av studenter, är det ju möjligt, att detta var pudelns kärna.

En av orsakerna till denna misstämning torde ha varit de akademiska beväringarnas ofta visade förakt för det militära vardagsgöra't och vissa officerares småaktiga ingripande så-

som svar härpå. Saken kan belysas genom historien om filosofie licentiaten, som blev befalld att gräva skyttegrav men morskt vände sig till korporalen och utbrast: "Jag skall säga korporal'n, att jag är inte hitkommen för att lära mig att gräva diken." Varpå korporalen raskt svarade: "Och jag sa' säja honum, att han ä' hitkommen för te å lära sej å sätta (lyda)".

Emellertid, när nöden är som störst, är ju hjälpen närmast, och aldrig glömmer jag vår utsägliga lättnad, när en omrangering anställdes och vi till befälhavare fingo ingen mindre än vår gamle käre f. d. gymnastiklärare i skolan, den förträfflige löjtnant Jesper Svedberg. Denne hade bl. a. den originella metoden, att han före påbörjandet av en övning sade till med skärpa, att om vi gjorde rätt första gången, så skulle vi få vila under återstoden av den anslagna tiden; men gjorde vi orätt, skulle han plåga oss, tills vi störtade. Mera på grund av tillgivenhet för Svedberg än till följd av metodens egen inneboende kraft gjorde vi vårt allra bästa: vändningarna skedde med en fabelaktig precision och handgreppen gingo "som en oljad blix", såsom det på den tiden hette på det genuina knektspråket. Resultatet förklaras i viss mån därav, att f. d. rotmästare i skolgymnastiken utsetts till halvtroppchefer, och dessa passade noga på de andra "bassarna". I varje fall hade vi därefter goda dagar.

Under det att andra årets exercistid sålunda förflöt under en jämförelsevis behaglig tillvaro, låg dock över dess senare del en mörk slagskugga, varom man endast talade i visknningar och med allt större överdrifter: jag avser ryktena om att regementet det året skulle ut på fältmanöver, d. v. s. krigsövning i större skala. Om sådana berättades de hems-kaste saker: hurusom många stupat av trötthet, andra fått fötterna fördärvade av marscherandet, andra återigen ryggen förstörd av den tunga packningen o. s. v. och hurusom

några i sin förtvivlan rent av blivit vansinniga. Ännu större var föräldrars och anhörigas fasa inför detta hotande spöke, och jag har sedan ofta undrat, vad man skulle ha sagt, om regementet blivit utkommenderat till ett verkligt krig.

Hur som helst blev det ingenting av den gången med fältmanövern, och vid underrättelsen härom gjordes glädjeskutt, påminnande om den eld, som genomilar bondbeväringarna första gången de marschera efter regementsmusik.

Ehuru fritiden var väl avvägd, har jag av denna intet som helst vardagsminne, helt enkelt beroende därpå, att vi av det tidiga uppstigandet, den myckna och ovana kroppsrörelsen och den ständiga vistelsen i fria luften blevo så sömntyngda, att vi genast, när tillfälle därtill erbjöd sig, handlost kastade oss i britsarna för att sova, tills man väcktes igen. Vi bodde på båda hedarna i baracker, utom när vi på Grunnebo för några dagar förlades i tält. Detta senare sätt, som för den utomstående ter sig så romantiskt, var emellertid allt annat än behagligt, bl. a. därför att man vid sängdags vändades i värmen och fram på morgonen huttrade av kyla.

Söndagen var den egentliga fridagen, försåvitt man hade den turen att slippa stå på vakt (vilket även var en form av straffexercis för de motspänstiga), och efter den anslående kyrkparaden, då kolonnerna marscherade upp på fältet i stramt givakt och i takt efter den ståtliga musiken för att hylla sin skapare under bar himmel, då var man ledig, och där utvecklades på heden ett ganska rörligt marknadsliv, ofta avslutat med dans kring majstången.

På båda hedarna voro officerarna — med ett eller annat undantag — distingerade och mot sina underlydande mycket hyggliga män. Våra f. d. skolkamrater bland befälet kommo vi föga i beröring med, men vi inbjödos dock ett par gånger efter kvällsmaten till deras bord — vilket ansågs som en sagolik ära. Det högsta befälets ledamöter sågo vi nästan

aldrig till, och för bondbeväringarna voro de att jämföra med högre, osynliga makter. När de vid något särskilt högtidligt tillfälle passerade förbi fronten, mätte dem dock gemene man bland beväringen med vanliga mänskliga mått, t. ex. vid åsynen av en fet major med uppriktig beundran viskande till varandra: "Dä va' en tjocke, präkti", och med motsvarande misräkning vid anblicken av en gammal mager överste eller överstelöjtnant: "Aa... dä va' en liten, törre",

Bland officerarna fanns en hel del adelsmän med gamla granna namn, såsom Lilliehöök, Creutz, Natt och Dag, Silfverskiöld, Silfverbrand, Oxehufvud, O'Connor (det sistnämnda av knekthumorn omstuvat till "Rockesnurr") o. s. v.

Namn på -s o n voro ännu bland officerare sparsamma. Det berättas, att när en gång en löjtnant blev transporterad från ett annat regemente till Västgöta-Dals, hade en av det högre befälet frågat: "Vad heter den nye löjtnanten?" — Svar: "Pettersson". Varpå den frågande med stor förvåning återtog: "Heter han b a r a Pettersson"? Den nye officeren fick sedan bland befolkningen — som på den tiden och i den trakten synes ha haft en viss benägenhet för att använda öknamn — gå och gälla som "Löjtnant Bara". Han var för övrigt en duktig karl och blev en framstående kommunalman.

Att anställa någon militär jämförelse mellan Upplands regemente och Västgöta-Dals kan inte falla mig in, så mycket mindre som det gällde två olika årgångar med olika övningar. Och hade inte de yttre omständigheterna på det förras förläggning varit så torftiga och närheten till universitetsstaden inte så stuckit oss i ögonen, är det väl sannolikt, att jag med samma tillgivenhet hade tänkt på den ännu i bruk varande Polacksbacken som på den avpolletterade Grunnebo hed.

Någon jämförelse mellan dåtidens och nutidens värnplikts-tjänst vill jag ännu mindre inlåta mig på. Med den utbildnings-

tid och de resurser, som då stodo till buds, gjorde man utan tvivel så gott man kunde, och det är ett gott råd, att vi inte skola skratta åt våra föregångare, om vi inte vilja, att våra efterkommande skola skratta åt oss.

A. NORDFELT.

ÅRSKRÖNIKA 1940.

Det må vara en ringa krönikeskrivare tillåtet att ta exempel från de vittra höjderna och här framföra ett tack till dem, som på ett eller annat sätt bidragit vid tillkomsten av hans opus. Detta tack riktar jag till informationsstyrelsen och Elfsborgs Läns Annonsblad — utan dem hade denna krönika blivit oskriven. Med tillgång till informationsstyrelsens klarläggande och uttömmande meddelanden har det material, som stått till mitt bifogande, blivit lättfattligare och mera inskränkt. Utan E. L. A. skulle lokalkrönikan blivit mager och utan färg. Låt mig ta ett exempel. Hur skulle jag annars fått reda på att "länsstyrelsen lägger sig i plantaget"? När jag läste detta fick jag en obetvinglig längtan att få vara åsyna vittne till, hurusom en fulltalig länsstyrelse med landshövdingen i spetsen — och Hjorth strax bakom — skrider över torget för att behagfullt sträcka ut sig på dessa härligt mossbelupna gräsmattor, som med åren skuggas av allt färre träd. Senare har jag visserligen av en meddelare, som önskar vara okänd, fått höra, att jag läst fel. Tonvikten skulle ligga på i-et, alltså: länsstyrelsen hade lagt sig i plantaget. Och då förstår ju var och en, att det gällde trädfällningen, men det är en historia, som vi behandlat redan förra året. Dessutom är det en öm punkt, och sådana skall man i allmänhet undvika att trycka på. Apropos ömhet, så läste jag likaledes i E. L. A., att Anton Lundgren, som fyllde sextio år för en tid sedan, har en öm punkt. Ordagrant stod det, att "tar man honom på det ömma, smälter han som vax". Hur många husmödrar skulle inte vilja

veta mer om detta. Alltid kunde det väl bli något tilläggskort, om man finge in en fullträff på det ömma hos kristidsnämndens ordförande.

Nu har jag en känsla av, att denna krönika artar sig att bli lika virrig som den värld, vi leva i, och att jag har samma ringa respekt för vedertagna former som världens nuvarande herrar. Detta vill jag så vitt möjligt undvika och skall därför försöka återgå till vedertagna former för krönikeskrivandet.

Ja, nog är världen virrig, och nog är det svårt att hålla isär begreppen. Folk, som bara för något år sedan talade om varandra som jordens avskum och blodiga mördare, strö nu på order av sina s. k. ledare de utsöktaste blomster för varandras fötter, och det finns enligt uppgift ingen annan gräns än evigheten för den hjärtliga kamratanda, som nu är rådande mellan dem. Kanske det kan förefalla hädiskt, men här föreligger måhända möjligheter att med tiden få ett begrepp om evighetens väsen.

Sedan kriget mellan Ryssland och Finland avslutats, och Stalin genom gränsregleringar mot väster försvårat för finnarne att angripa sin fridsälle granne, förflyttades händelsernas brännpunkt hastigt till andra nejder. Tyskland förklarade sig villigt sörja för Danmarks och Norges neutralitet och besatte de båda länderna. England missuppfattade avsikten och lovade sända all den hjälp, vartill dess resurser räckte. Resurserna voro mycket små och evakuerades framgångsrikt efter någon månad. Därefter kom turen till Holland och Belgien, vilkas neutralitet också skulle upprätthållas av Tyskland. Återigen missuppfattade England situationen och lovade etc. Resultatet blev enahanda och evakueringen framgångsrik. Därefter krossade Tyskland fransmännen. Dessförinnan hade England framgångsrikt evakuerat. Efter dessa händelser uppfyllde Mussolini sitt löfte att åter träda ut på sin balkong, denna gång för att förklara Frankrike krig. Denna händelse

torde emellertid icke varit orsak till att Frankrike någon dag senare begärde vapenstillstånd. I Vichy bildade den gamle marskalken Petain med hjälp av M. Laval en regering, som gav Frankrike ett nytt statsskick efter mönster från segrarstaterna och under servila svansviftningar för Hitler, som emellertid inte förefallit särskilt trakterad av denna uppmärksamhet. Vichys berömmelse torde allt fortfarande allenast bli knutet till dess utmärkta mineralvatten, vilket, blandat med cognac, bildar en god och närande dryck av engelskt ursprung, benämnd grogg.

De bomber, som under senare delen av året fällts över militära och icke militära mål i de krigförande länderna, de flygplan, som nedskjutits och icke nedskjutits, och de skador, som varit omfattande eller obetydliga, allt efter uttolkarna, ge föga stöd åt teorin om människan som skapelsens krona.

Mussolini hade också, när han nu ändå var i farten på balkongen, slängt iväg en krigsförklaring mot England. Av vanans makt — eller av andra anledningar — blev det sedermera också en liknande mot Grekland. Resultatet blev något penibelt: grekerna ha f. n. besatt en stor del av Albanien och hota att kasta italienarna i ett hav, som trots Otrantosundet, inte är mare nostrum för Mussolini utan trafikeras av engelska krigsfartyg. I Afrika börjar det också se illa ut för Cesars ättlingar, men för säkerhets skull tog man i Italien ut segerrarna i förskott, så segerjublet har man ju trots allt inte gått miste om.

I Amerika har Roosevelt valts till president för tredje gången. Hans land intar den numera så vanliga ställningen som icke krigförande. Japan tittar fortfarande snett, framför allt på U. S. A.

Sverige har förskonats från krigets fasor. Skulle ofreden nalkas våra landamären, stå vi dock icke oförberedda. Igel-

kotten är beredd att låta den ovälkomne känna taggarne. Landet står som en man kring försvaret av rätt och frihet, därom har försvarslånet och villigheten att bära försvarsberedskapens bördor burit vittne.

Att vi leva i krigets skugga, ha vi dock nogsamt fått erfaras. Främmande flygplan över landet, sänkta fartyg, drivande minor och spärrballonger höra till de allvarligare vittnesbörderna. Vår materiella välfärd regleras av kort i en utsträckning, som inte står i rimlig proportion till alla deklARATIONER om, hur omsorgsfullt vi hade samlat i ladorna, medan tid var. Det har gått så långt, att innehavare av hushållsgris icke må slakta mer än hälften av det ädla djuret, och att man endast med ledning av priset kan skilja mellan mjölk och grädde.

”Bort gå de, stumma skrida de, en efter en till skuggornas värld.” Så skrev Verner von Heidenstam vid Frödings bortgång. Nu är han själv borta, den siste av Karoliner släkte. Honom följde sagoförtäljerskan på Mårbacka. Albert Engström, ursvensken från Småland och Roslagen, har också för alltid lagt ned sin penna.

Tidens tunga hand vilar också över tryckfriheten. Hedins, Viktor Rydbergs och Segerstedts Handelstidning har fått sota för sitt frihetspatos med indragning. Nu är det väl med friheten som med allt annat, den är relativ, och även en intelligens som herr Segerstedts kan ibland få en släng av don Quijotes anda. I ”detta demokratiskt självgoda land” — uttrycket är Hugo Alfvéns — kan nog frihetsbegäret emellanåt urarta till själsväld och tarva något ans.

Tidens tunga hand vilar över Vänersborg. Herrarne i bränslekommissionen har gjort, vad på dem ankommer, för att den ska kännas. Koksen har här nära nog blivit apoteksvara, och i värmepannorna pyr surt förvärvat ved. Men stadens fäder behärskade situationen och ha så där post festum an-

slagit stora pengar till ett vedlager, som väl litet oegentligt kallas för stadens beredskapslager.

Luftskyddet tas på verkligt allvar här, och luftskyddsövningarna bedrivs med grundlighet. Avgasningen är driven till en sådan höjd av effektivitet, att håret raknar på nyondulerade, sköna damer, som av misstag passerat gasbelagt område. Detta enligt meddelande i en göteborgstidning.

Torgfrågan är vilande, och i plantaget lägger skyddsrummen hinder i vägen för vidare attentat.

Staden har under året gjort lysande affärer. Aktierna i U. V. H. J. ha sålts till staten, och därmed ha tågtiderna blivit tillförlitligare och resorna billigare. Margarinfabriken, som sett många näringsgrenar blomstra och dö, sedan den tid den fick sitt namn, går nya öden till mötes efter att för 50 000 kronor ha gått staden ur händerna. Någon utvidgning av gasverket kan det således inte bli tal om, trots att stadens bilar ska drivas med lysgas. Men till det ska kanske användas den gas, som på grund av den stramare livsföringen inte får användas efter klockan 22.

Vår teater har förskönats och förbättrats på ett utomordentligt sätt, men fortfarande måste vi smyga över en bakgård för att nå detta konstens tempel. Förnämlig är också den konst, som där bjudes, och förnämligast av allt, av recensionerna att döma, dansösen Margaretha. Vår nyblivne prost håller sig dock till aulans mera kärva funktionalism som omramning till hans julmysteriespel. Där kunna också vänersborgarne njuta tillfredsställelsen att se sig själva som medagerande i Victor Tornbergs vänersborgsfilm. Större glädje än att se sig själv på film kan väl inte bjudas en vanlig dödlig, så har inte den filmen blivit succes, då är det något fel med vänersborgarne.

Nog skulle det finnas åtskilligt mer att förtälja från vår goda stad, men tiden hastar och ännu återstår ett värv att fylla.

Tradition och uppriktig blygsamhet kräva att gilletts angelägenheter lämnas ett begränsat utrymme i krönikan. Detta är också motiverat av det ringa intresse bröderna i gemen ägna sitt gille. Naturligtvis måste det kännas skönt för styrelsen att röna ett så obegränsat förtroende, som bröderna lägga i dagen. Det har nästan gått så långt, att styrelsen måste gå ut i gator och gränder för att fiska upp en eller annan medlem, som kan bevilja ansvarsfrihet eller godkänna styrelsens förslag till försäljning av Eliassonska fastigheten. Det bör således här meddelas, vad som av medlemmarne eventuellt uppsnappats genom hörsägen, nämligen att Eliassonska fastigheten sålts. Att jag skulle gå in på detaljer är uteslutet, herrarne ha betalt sin årsavgift — hoppas jag —, ha fått en utomordentlig årsskrift i sina händer och vänta på supén. Därmed är allan rättfärdighet uppfylld, såvitt jag på grund av erfarenhet kan bedöma. Möjligen kan ytterligare nämnas, att de bröder, som utan knot i 25 år betalt sina årsavgifter, ha att emotse ett synligt och mycket förnämligt bevis därpå, gilletts tjugofemårstecken.

Krönikan är till ända. Ännu ett år går mot sitt slut. Vad det nya bär i sitt sköte, därom må andra sia, men som en nyårsönskan skulle jag vilja uttala den förhoppningen, att den tid icke må vara alltför avlägsen, då, som det heter i en gammal folkvisa, "svärd bliver lie och harnesk blir bill".

Vänersborg den 26 dec. 1940.

ELOV NORDÉN.

MINNESRUNOR 1940.

Kakelugnsmakaremästaren JOHAN TIDSTRAND avled i Vänersborg den 31 jan. 1940. Han var född i Vänersborg den 16 febr. 1885 och son till kakelugnsmakaren C. Tidstrand. Efter slutad skolgång valde han faderns yrke. Vid dennes bortgång år 1908 övertog han rörelsen, som han med stor yrkesskicklighet fortsatte, tills döden allt för tidigt ändade en verksam arbetsdag. För allmänna värv hade han föga intresse. Han var medlem av Hantverksföreningen och sedan år 1923 av Vänersborgs Söners Gille.

Disponenten KARL JOHAN KIHMBERG avled i Härnösand den 4 okt. 1940. Han var född i Vänersborg den 19 april 1879. Efter studentexamen i hemstaden genomgick han Chalmerska Institutet i Göteborg. Han erhöll sedermera anställning vid Nydqvist & Holm i Trollhättan och kom därefter till Karlstads Mekaniska Verkstad i Kristinehamn. År 1921 flyttade han till Härnösand som disponent och verkställande direktör för Härnösands Verkstads- och varvs A/B, på vilken post han kvarstod vid sin död. Han var medlem av Vänersborgs Söners Gille sedan år 1920.

*Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra, då sol gått ned.*

*Skuggorna breda sig om dem,
vilan är djup och lång,
domnande kvällsvind söver dem,
susar sin vaggande sång.*

Vänersborgs Söners Gilles styrelse- berättelse för år 1940.

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten under år 1940.

Under året har gillet varit samlat till årsstämma den 1 april och till högtidsstämma annandag jul. Trettiofem år hade vid högtidsstämman förflutit sedan gillet bildades, vilket bl. a. högtidlighölls genom utdelande för första gången av gillet tjugofemårstecken. Av de 63 medlemmar, som voro berättigade erhålla detta märke, hade 18 personligen infunnit sig. Vid stämman höll borgmästare Hallberg föredrag om "Vänersborgssläkten Dafgård", och vid det efterföljande samkvämet, till vilket även damer inbjudits, kåserade lektor Aug. Peterson i anslutning till några Sjöbergsmanuskript.

Styrelsen utsåg för år 1940 inom sig till andre älderman och kassafogde kassören Isidor Janson, till gilleskrivare stadskamreraren Elov Nordén och till gillevärd länsbokhållaren Gunnar Hjorth. Styrelsen har under året haft 5 sammanträden.

Ur "Knut Hernströms Understödsfond" hava utdelats fyra julgåvor och ur "Major Oscar Wenerströms Understödsfond" två julgåvor.

Årsskriften har under året utkommit med sin nionde årgång och tillställts samtliga medlemmar.

Medlemsantalet utgjorde vid 1940 års utgång 293, varav 7 ständiga medlemmar. Under året hava 2 medlemmar avlidit, 1 avförts ur medlemsförteckningen och 5 nytillkommit.

Vid extra sammanträde med fastighetsföreningen den 9 oktober 1940 beslöts att till bryggeriägaren Göte Wendel försälja Eliassonska fastigheten för en köpeskilling av 40,000 kronor. I enlighet med erhållet bemyndigande har styrelsen sedermera avslutat köpekontrakt, enligt vilket Wendel skulle tillträda fastigheten den 1 jan. 1941.

Beträffande fastighetsföreningen och ålderdomshemmet hänvisas i övrigt till fastighetsföreningens styrelseberättelse.

Över Gillets kassor och fonder lämnas följande redogörelse:

1. ALLMÄNNA KASSAN:

Inkomster:

Behållning från år 1939	1,122: 30	
Inträdes- och årsavgifter	556: —	
Annonser i årsskriften	400: —	
Ränta	35: 54	
Försålda årsskrifter	8: —	999: 54
	Kr.	2,121: 84

Utgifter:

Kostnader för årsskriften	1,115: 55	
Kransar och blommor	61: 35	
Annonser	26: 56	
Porto och telegram	21: 30	
Trycksaker och skrivmateriel	39: 90	
Inkassering av årsavgifter	57: —	
Kostnader för gillesstämman	89: 50	
200 st. 25-årstecken	600: 90	
Lokalhyra	12: —	
Representation	11: 50	
Fotografier	7: 20	2,042: 76
Behållning till år 1941: Innest. i bank.....	36: 77	
Kontant i kassan..	42: 31	79: 08
	Kr.	2,121: 84

2. FÖRSKÖNINGSFONDEN:

Behållning från år 1939	2,991: 19	
Ränta	98: 46	
	Kr.	3,089: 65

Behållning till år 1941: Innestående i bank Kr. 3,089: 65

3. NAMNKUNNIGA VÄNERSBORGARES MINNES FOND:

Behållning från år 1939	471: 71	
Ränta	15: 50	
	Kr.	487: 21

Behållning till år 1941: Innestående i bank Kr. 487: 21

4. KNUt HERNSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från år 1939	2,030:—	
Ränta	90:—	
		Kr. 2,120:—

Utdelade julgåvor	80:—	
Behållning till år 1941: Obligationer	2,000:—	
Innest. i bank	40:—	2,040:—
		Kr. 2,120:—

5. MAJOR OSCAR WENERSTRÖMS UNDERSTÖDSFOND:

Behållning från år 1939	2,952: 17	
Ränta	99: 05	
		Kr. 3,051: 22

Utdelade julgåvor	86:—	
Behållning till år 1941: Obligationer	2,000:—	
Innest. i bank	965: 22	2,965: 22
		Kr. 3,051: 22

6. HJALMAR A. LINDEDALS MINNES FOND:

Behållning från år 1939	2,884: 81	
Ränta	96: 04	
		Kr. 2,980: 85

Behållning till år 1941: Obligationer	2,000:—	
Innest. i bank	980: 85	2,980: 85
		Kr. 2,980: 85

7. WILHELM och NORA MALMBERGS DONATION:

Behållning från år 1939	10,779: 32	
Ränta	361: 59	
		Kr. 11,140: 91

Utdelad livränta	300:—	
Behållning till år 1941: Obligationer	10,000:—	
Innest. i bank ..	840: 91	10,840: 91
		Kr. 11,140: 91

Gilletts sammanlagda tillgångar uppgingo den 31 december 1940 till:

Allmänna Kassen	79: 08
Försköningsfonden	3,089: 65
Namn-kunniga Vänersborgares Minnes Fond	487: 21
Knut Hernströms Understödsfond	2,040: —
Major Oscar Wenerströms Understödsfond	2,965: 22
Hjalmar A. Lindedals Minnes Fond	2,980: 85
Wilhelm och Nora Malmbergs Donation ..	10,840: 91
	Kr. 22,482: 92

Vänersborg den 10 februari 1941.

K. G. CEDERGREN.

ISIDOR JANSON.

ELOV NORDÉN.

GUNNAR HJORTH.

ANTON THERNQUIST.

JOHN LINDGREN.

BROR FOCK.

Granskningsberättelse.

Undertecknade, vid ordinarie gillestämma utsedda granskningsmän för Vänersborgs Söners Gille, få, efter fullgjord granskning av 1940 års räkenskaper och förvaltning, avgiva följande granskningsberättelse.

Vid genomgången av Gillets räkenskaper, bankräkningar, protokoll och övriga handlingar har ådagalagts, att räkenskaperna blivit förda med omsorg och noggrannhet, att inkomsterna blivit i vederbörlig ordning bokförda samt att utgifterna äro behörigen styrkta.

Den av styrelsen lämnade redogörelsen över Gillets och dess olika fonders ställning är fullt i överensstämmelse med de oss förelagda räkenskapsböckerna, och dess riktighet bestyrkes i alla delar.

Vi hemställa, att styrelsen tacksamt måtte beviljas full ansvarsfrihet för 1940 års förvaltning.

Gilletts räntebärande obligationer förvaras i öppet förvar av A.-B. Vänersborgsbanken.

THORSTEN GULZ.

ERIK CARLSSON.

Granskningsmän.

Vänersborgs Söners Gilles Fastighetsförenings styrelseberättelse för år 1940.

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gilles Fastighetsförening u. p. a. får härmed avgiva följande berättelse över föreningens ställning pr den 31 december 1940.

Räkenskaperna utvisa följande:

ÅLDERDOMSHEMMET:

VINST- och FÖRLUST KONTO:

Inkomster:

Hyrors konto	3,397: 50
Årsavgifters konto	321: —
Räntors konto	27: 05
	Kr. 3,745: 55

Utgifter:

Inventariers konto, avskrivning	136: 92
Bränsle konto	1,045: —
Diverse omkostnaders konto	275: 23
Försäkringspremiers konto	103: 12
Ljus konto	184: 52
Löners konto	1,080: —
Reparationers konto	435: —
Renhållnings konto	10: 70
Skatters konto	291: 65
Vattenavgifters konto	39: —
Kapital konto (årets överskott)	144: 41
	Kr. 3,745: 55

IN- och UTGÅENDE BALANS KONTO:

Tillgångar:

	den 1/1.	den 31/12.
Fastighetens konto	40,000: —	40,000: —
Inventariers konto	2,738: 51	2,601: 59
Obligationers konto	50: —	50: —
Bankräkningars konto	406: 85	883: 90
Kassa konto	313: 12	322: 40
	Kr. 43,508: 48	43,857: 89

Skulder:

Reservfondens konto	1,735:—	1,735:—
Utestående skulders konto.....	—	205:—
Kapital konto	41,773: 48	41,917: 89
	Kr. 43,508: 48	43,857: 89

SYSKONEN INGEBORG och GOTTFRID ELIASSONS

DONATION:

VINST- och FÖRLUST KONTO:

Inkomster:

Hyrors konto	2,994:—
Räntor	29: 03
	Kr. 3,023: 03

Utgifter:

Ljus konto	52: 22
Räntors konto	728: 96
Renhållnings konto	113: 25
Diverse omkostnaders konto	412: 70
Livräntas konto	360:—
Skatters konto	196: 32
Reparationers konto	353: 84
Försäkringspremiers konto	33: 26
Vattenavgifters konto	68:—
Kapital konto, årets överskott	704: 48
	Kr. 3,023: 03

IN- och UTGÅENDE BALANS KONTO:

<i>Tillgångar</i>	den 1/1.	den 31/12.
Fastighetens kontc	32,000:—	—
Obligationers konto	200:—	200:—
Bankräkningars konto	783: 38	7,312: 41
Kassa konto	52: 04	98: 76
Inteckningars konto	—	18,500:—
	Kr. 33,035: 42	26,111: 17

Skulder:

Låne konto	15,500:—	—
Obetalda räkningars konto	128:73	—
Kapital konto	17,406:09	26,111:17
	Kr. 33,035:42	26,111:17

Vänersborg den 10 februari 1941.

K. G. CEDERGREN.

ISIDOR JANSON.

ELOV NORDÉN.

GUNNAR HJORTH.

ANTON THERNQUIST.

JOHN LINDGREN.

BROR FOCK.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Vänersborgs Söners Gilles fastighetsförening utsedda att granska föreningens räkenskaper för år 1940, få härmed avgiva följande berättelse.

Räkenskaperna äro förda med god ordning och reda samt utgifterna styrkta med behöriga verifikationer.

Fastigheternas förvaltning har handhåfts på bästa sätt.

Av Gillets fastigheter har den av syskonen Ingeborg och Gottfrid Eliasson till Gillet donerade och vid Kronogatan belägna fastigheten under året försålts. Mot försäljningen och i samband härmed stående överenskomelser finnes intet att erinra.

Föreningens ställning framgår av den i styrelsens berättelse avgivna redogörelsen, vilken är i full överensstämmelse med de av oss genomgångna räkenskaperna, vilket av oss bestyrkes.

Vi hemställa, att styrelsen tacksamt beviljas ansvarsfrihet för 1940 års förvaltning.

Vänersborg den 15 mars 1941.

THORSTEN GULZ.

ERIK CARLSSON.

Revisorer.

VÄNERSBORGS SÖNERS
GILLES

MEDLEMMAR 1940

Hedersledamot.

ANNA WIKSTRÖM, f. DYMLING, Fru, Sundsvall.

Medlemmar.

ALMQVIST, HARRY, Byråföreståndare, Vänersborg	9/9	94
*ANDERSSON, ALBIN, f. d. Maskinist, Vänersborg	4/11	72
ANDERSSON, AXEL, Vaktmästare, Vänersborg	14/5	01
ANDERSSON, ERIK, Garveriarbetare, Vänersborg	29/1	96
ANDERSSON, ERIK, Elektriker, Göteborg	14/1	97
*ANDERSSON, GOTTFRID, Överpostiljon, Uddevalla	12/5	78
ANDERSSON, GUSTAF, f. d. Handlande, Vänersborg	20/4	62
ANDERSSON, GUSTAF, Reparatör, Vänersborg	1/7	01
ANDERSSON, GÖSTA, Köpman, Vänersborg	14/9	06
ANDERSSON, JOHN, Grosshandlare, Vänersborg	9/9	10
*ANDERSSON, KNUT, Verkstadsägare, Vänersborg	6/2	81
ANDERSSON, OSCAR, Elektriker, Vänersborg	10/4	97
*ANDERSON, PRIMUS, Bankdirektör, Göteborg	23/8	78
ANDERSON, PRIMUS, Bankkassör, Vänersborg	25/1	98
ANDERSSON, RAGNAR, Handelsbiträde, Vänersborg	20/1	19
*ANDERSSON, SVEN, f. d. Handlande, Vänersborg	11/8	61
ANDERSSON, TORSTEN, Apotekare, Göteborg	10/5	96
*ANDERSSON, VIKTOR, Plåtslagaremästare, Vänersborg	3/10	66
ANDREASSON, HARRY, Arkitekt, Vänersborg	29/6	01
ARVIDSON, STELLAN, Rektor, Hudiksvall	8/11	02
*BARKSTEDT, LUDVIG, f. d. Bankkamrer, Alingsås	29/9	82
BARKSTEDT, SIGURD, Apotekare, Älvdalen	26/9	85
BECKEMAN, BENNO, Direktör, Stockholm	6/10	78
*BECKEMAN, KNUT, Hamnkapten, Uddevalla, <i>ständig medlem</i>	5/9	80
BENGTSSON, HJALMAR, Sjukvårdare, Vänersborg	1/4	05
*BERG, FRITZ, Boktryckare, Vänersborg	23/10	84
BERGGREN, ERIK, Fil. mag., Vänersborg	1/8	11
BERGLUND, FRITIOF, Handlande, Vänersborg	13/10	84
BERGSTRÖM, AXEL, Länsassessor, Karlstad	2/12	92
BERGSTRÖM, GUNNAR, Tandläkare, Örebro	2/1	06
BERGSTRÖM, TORSTEN, Tandläkare, Grästorp	1/6	12

*BIEL, CARL, Sjökapten, Vänersborg	13/11	74
BJÖRNDAHL, ERIK, Bokbindaremästare, Vänersborg	23/4	88
BORGLING, CARL, Häradsskrivare, Stockholm	6/7	88
BOTHÉN, CARL, Löjtnant, Sundsandsvik	9/2	73
BOTHÉN, JOHN, f. d. Lantbrukare, Vänersborg	8/7	75
BRAND, ERNST, Ingeniör, Hälsingborg	9/10	80
*BRAND, THURE, Handelsresande, Lidköping	28/7	82
BROBECK, AXEL, f. d. Lokiörare, Vänersborg	16/3	74
BROBECK, KARL, Kamrerare, Falun	23/9	86
BROMAN, LASSE, Läroverksadjunkt, Sveg	19/5	06
BÜGLER, JOHN, Landskanslist, Vänersborg	15/5	04
CARLSSON, ALBERT, Handlande, Vänersborg	21/8	78
CARLSSON, CARL, Trafikchef, Norrköping	8/5	73
CARLSSON, CARL, f. d. Sanatorievaktmästare, Vänersborg ..	27/6	78
CARLSSON, CARL ANDERS, Disponent, Vänersborg, <i>ständig</i> <i>medlem</i>	19/9	97
*CARLSSON, CARL ERIK, Boktryckare, Vänersborg	10/10	85
CARLSSON, CARL-GUSTAF, Direktörsassistent, Vänersborg ..	27/4	09
CARLSSON, ELOF, Direktörsassistent, Vänersborg	23/7	04
CARLSSON, ERNST, Typograf, Göteborg	3/12	96
CARLSSON, GUNNAR, Fabrikör, Vänersborg	9/12	76
CARLSSON, GUNNAR, Kontorist, Vänersborg	27/9	05
*CARLSTRÖM, NILS, Avdelningschef, Hälsingborg	19/12	93
CEDERGREN, GÖSTA, Leg. läkare, Jönköping	8/10	05
*CEDERGREN, KARL GUSTAF, f. d. Fältläkare, Vänersborg, <i>Gilletts förste älderman</i>	21/8	67
CEDERGREN, RAGNAR, Avdelningschef, Stockholm	2/5	07
CEDERGREN, STIG, Stadssekreterare, Uppsala	1/8	11
CHRISTENSSON, CARL OTTO, Kock, Göteborg	1/10	12
CHRISTENSSON, PER, Glasmästare, Vänersborg	15/10	17
DAFGÅRD, AXEL, Charkuterist, Vänersborg	29/4	91
DAFGÅRD, HARRY, Charkuterist, Vänersborg	15/4	06
DAHLIN, ERIK, Frisörmästare, Vänersborg	2/10	96
*DAHLLÖF, LEOPOLD, f. d. Häradsskrivare, Alingsås	26/8	62
*DAHLSTRÖM, WERNER, Handlande, Karlsborg	28/5	91
DAHME, ALGOT, Tekniker, Vänersborg	11/7	09
*DALQUIST, GEORG, Grosshandlare, Alingsås	2/9	80
DANIELIUS, KARL, f. d. Förste provinsialläkare, Växiö	29/7	69
DE BOURG, MATS, Rektor, Södertälje	5/8	84
DINNETZ, FRITZ, Snickaremästare, Vänersborg	9/8	95
DINNETZ, GUSTAF, Hovmästare, Stockholm	21/11	86
DINNETZ, KNUT, Lagerförman, Stockholm	21/1	91
DYMLING, RICHARD, Konsul, Stockholm	22/7	68
EDLUND, ANDERS, f. d. Skofabriksarbetare, Vänersborg	29/7	70

EDLUND, AXEL, Handelsresande, Göteborg	29/7	94
EDLUND, BERTIL, Kansliskrivare, Trollhättan	23/11	99
EKBERG, HJALMAR, Civilingenjör, Stockholm	16/5	72
ELOW, PER, Banktjänsteman, Vänersborg	6/7	06
ELOW, STIG, Ingenjör, Karlskoga	13/5	12
ENGLUND, NILS, Med. kand., Uppsala	11/1	09
ERICSSON, AXEL, f. d. Bagaremästare, Vänersborg	29/4	80
ERIKSSON, AXEL, Handlande, Vänersborg	20/3	89
ERIKSSON, AXEL TH., Handlande, Göteborg	28/12	86
ERIKSSON, CARL, Boktryckare, Mjölby	19/11	83
ERIKSSON, ERNST W., Handlande, Vänersborg	3/6	89
ERIKSSON, LARS, f. d. Skolvaktmästare, Vänersborg	5/9	78
*ERICSON, OSCAR, Bryggmästare, Västerås	30/9	76
FAGERSTRÖM, AXEL, Bryggeriarbetare, Vänersborg	8/10	02
FALK, RICHARD, Förvaltare, Brandsbol	10/3	83
*FALK, SVEN, Redaktör, Stockholm	24/9	66
*FOCK, BROR, Sparbankskassör, Vänersborg. <i>Bisittare i Gillets styrelse</i>	29/3	88
*FOCK, SVEN, Blindvårdsombud, Vänersborg	14/5	89
FOGELSTRÖM, FOLKE, Folkskollärare, Hökedalen	18/12	01
*FRIBERG, KNUT, Apotekare, Storvik	30/3	77
FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Östhammar	16/11	96
FRÖBERG, HENRIK, Reparatör, Vänersborg	12/2	12
GADDE, ELOF, Järnhandlare, Vänersborg	23/1	11
GADDE, NILS OLOF, Järnhandlare, Vänersborg	27/6	15
*GILLBERG, EWALD, Handlande, Vänersborg	19/10	89
*GRUNDBERG, HADAR, Godsägare, Askersund	1/7	84
*GRUNDBERG, PER, Godsägare, Gräveby	16/5	79
GULLBRANTZ, GUNNAR, Godsägare, Lillebyn	25/11	96
GULZ, TORSTEN, Avdelningschef, Vänersborg	19/2	05
GUSTAFSSON, HOLGER, Landskontorist, Vänersborg	22/1	11
GUSTAFSSON, PER EDWARD, Landskanslist, Vänersborg	20/6	93
HAGBORG, ARNE, Handlande, Vänersborg	13/5	08
HAGBORG, WALTER, Handlande, Vänersborg	2/7	01
*HALLBERG, ANDERS, Riksbanksrevisor, Göteborg	31/1	82
*HALLBERG, BERTEL, Borgmästare, Linköping	14/10	86
*HALLBERG, KURT, Drätselkontorist, Vänersborg. <i>Ersättare i Gillets styrelse, Gillets arkivarie</i>	18/6	93
HALLONQVIST, KNUT, Handlande, Vänersborg	24/5	95
HALLQVIST, ERIK, Stationsföreståndare, Lilleskog	27/9	93
HAMMARSTRÖM, UNO, Kapten, Skövde, <i>ständig medlem</i>	22/5	99
HANSSON, KNUT, Lagerföreståndare, Vänersborg	13/2	89
*HANSSON, MAGNUS, Direktör, Stockholm	19/6	72
HANSSON, VICTOR, Kyrkovaktmästare, Vänersborg	26/10	78

HASELLUND, NILS, Lantmäteriasistent, Kinna	11/1	01
HAUFFMAN, AXEL, Sjukvårdare, Vänersborg	6/1	95
HEDÉN, ALLAN, Drätselkontorist, Vänersborg	18/6	07
HEGARDT, GUSTAF, Förste stadsläkare, Västervik	9/5	03
HELLMAN, EINAR, Glasmästare, Vänersborg	20/7	06
HELLMAN, ERIK, Glasmästare, Vänersborg	4/9	98
HENRICHSON, CONRAD, Disponent, Oslo	12/11	85
HJORTH, GUNNAR, Länsbokhållare, Vänersborg. <i>Gillevärd</i> ..	30/3	02
*HULTÉN, AMANDUS, Snickaremästare, Vänersborg	9/10	72
*HULTÉN, RICHARD, Snickaremästare, Vänersborg	6/1	84
JANSSON, ADOLV, Rådman, Vänersborg	30/6	81
JANSON ,HOLGER, Socialvårdsassistent, Uddevalla	31/10	12
*JANSON, ISIDOR, Kassör, Vänersborg. <i>Gilletts andre ålderman och kassafogde</i>	12/10	82
JANSSON, OTTO, 1:ste Expeditionsvakt, Vänersborg	21/6	85
JENNISCHE, BENGT, Med. kand., Uppsala	6/5	13
JERNQVIST, SVEN, Bankrevisor, Vänersborg	12/7	98
JOHANSSON, ALFRED, f. d. Lokomotivförare, Vänersborg	16/5	67
JOHANSSON, AXEL, f. d. Telegrafkommissarie, Kalmar	21/9	71
*JOHANSSON, AXEL, Förman, Vänersborg	15/8	84
JOHANSSON, AXEL, Handelsföreståndare, Vänersborg.....	31/5	03
JOHANSSON, EMIL, Handlande, Vänersborg	21/8	87
JOHANSSON, GUSTAF, Lokputsare, Vänersborg	25/6	80
JOHANSSON, HARRY, Drätselbokhållare, Vänersborg	13/11	96
JOHANSSON, HARRY, Frisörmästare, Vänersborg	15/11	99
JOHANSSON, HENRY, Handelsbiträde, Vänersborg	27/2	03
JOHANSON, HUGO, Konditor, Norrköping	11/9	92
JOHANSSON, HUGO, Riksbanksvaktmästare, Vänersborg.....	14/9	00
JOHANSSON, KARL, Skofabriksarbetare, Vänersborg	31/1	99
JOHANSSON, KARL G., Snickare, Vänersborg	14/6	97
JOHANSSON, KARL W., Reparatör, Vänersborg	29/8	86
JOHANSSON, OTTO, Hovmästare, Mellerud	6/8	88
JOHANSSON, ROBERT, Boktryckare, Vänersborg	23/7	77
JOHANSSON, ÅKE, Fotograf, Vänersborg	7/3	08
JOHNSSON, HERMAN, f. d. Stationsinspektör, Göta	3/7	71
JONSSON, ANDERS, Stockholm	17/3	15
*JONSSON, EMIL, Handlande, Vänersborg	22/8	77
*JONSSON, ROBERT, Sjökapten, Vänersborg	23/4	77
JÖNSSON, GUSTAF, Hamnfogde, Vänersborg	6/11	98
KALTOFEN, CHARLES, Jur. kand., Vänersborg	28/8	11
KARLSON, VALTER, Handlande, Vänersborg	18/5	05
KIHLBERG, KARL JOHAN, Ingeniör, Halmstad †	19/4	79
KNUTSSON, GUNNAR, Reparatör, Vänersborg	8/7	05
KRAFFT, FELIX, Smedmästare, Vänersborg	15/8	02

*KRALL, ARVID, Disponent, Ulricehamn	1/10	82
LAGERGREN, SVEN, Mekaniker, Vänersborg	7/6	14
*LARN, GILLIS, Apotekare, Gränna	12/5	84
LARSON, AXEL, Handlande, Vänersborg	4/3	90
*LARSSON, ERNFRID, Postiljon, Vänersborg,	13/7	81
LARSSON, GUSTAF, Landskanslist, Vänersborg	23/10	92
LARSSON, HJALMAR, Ingeniör, Vänersborg	9/2	03
LARSON, JOHAN, Handlande, Vänersborg	16/12	98
LARSSON, RAGNAR, Kontorist, Vänersborg	2/1	05
LIND, ERIK, Boktryckare, Vänersborg	28/2	81
LIND, SVEN, Kontorist, Vänersborg	21/4	13
LINDEDAL, BIRGER, Köpman, Ronneby	27/5	81
LINDEDAL, LUDWIG, Kamrerare, Storängen	17/12	69
*LINDEDAL, SIGURD, Bankkamrerare, Göteborg	30/9	82
*LINDGREN, JOHAN, Byggmästare, Vänersborg	16/5	80
*LINDGREN, JOHN, Byggmästare, Vänersborg. <i>Bisittare i Gil-</i> <i>lets styrelse</i>	8/10	69
*LINDGREN, KNUT, Byggmästare, Vänersborg	14/5	77
LINDQVIST, GUSTAF, f. d. Lasarettsvaktmästare, Vänersborg	3/9	74
LINDQVIST, HÅKAN, Sjömanspastor, Stettin	2/12	14
LINDQVIST, ROLF, Länsbokhållare, Vänersborg	6/8	11
LINDQVIST, SVEN, Expeditionsbiträde, Vänersborg	1/11	10
LINDSTRÖM, ALLAN, Civilingeniör, Stockholm	14/7	08
LINDSTRÖM, HARALD, Boktryckare, Stockholm	12/4	73
LJUNGGREN, ERIK, Charkuterist, Vänersborg	26/1	98
LUNDBERG, ERNST, Kontorschef, Vänersborg	21/5	84
LUNDBLAD, OLOF, f. d. Lasarettsläkare, Vänersborg	28/7	67
LUNDBLAD, OLOF, Bruksbokhållare, Ramsberg	18/3	07
*LUNDBORG, ERIC, Handlande, Vänersborg	6/1	88
LUNDGREN, NILS, Notarie, Stockholm	15/10	89
LUNDGREN, THOR, Postkontrollör, Västerås	10/1	83
LUNDIN, GUSTAF, Experimentingeniör, Stockholm	4/8	92
LUNDIN, IVAR, Frisörmästare, Vänersborg	14/6	94
LUNDIN, JOHN, Reparatör, Jönköping	21/7	99
LUNDIN, KNUT, Apotekare, Ängelholm	19/1	98
LUNDIN, OTTO, Frisörmästare, Åmål	21/12	01
LUNDIN, WÄRNER, Byrådirektör, Stockholm	10/5	90
MILLING, AXEL, Banktjänsteman, Lilla Edet	20/1	96
MILLING, GUSTAF, Handelsresande, Vänersborg	21/7	02
MILLING, THORSTEN B., Landskontorist, Vänersborg	1/9	97
NILSSON, DAVID, Lektor, Skara	3/8	85
NILSSON, GÖSTA, Bokhållare, Trollhättan	14/8	91
NILSSON, KNUT, Korrespondent, Göteborg	8/9	90
*NILSSON, ROBERT, f. d. Verkmästare, Vänersborg	24/7	69

VON NOLTING, OLOF, Disponent, Trollhättan	2/6	77
*NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare, Uddevalla. <i>Gilleskrivare</i> ..	22/2	01
*NORDFELT, ALFRED, f. d. Rektor, Stockholm	17/5	64
NYBERG, OSKAR, Handlande, Göta	4/10	75
NYBLOM, ERIK, Redaktör, Lidingö	29/9	73
*NYSTRÖM, GEORG, f. d. Järnhandlare, Vänersborg	2/10	74
NYSTRÖM, JOHN, Köpman, Göteborg	12/12	70
*NYSTRÖM, RICHARD, Handlande, Vänersborg	8/4	72
OLLÉN, ERIK, Sparbanksdirektör, Vänersborg	15/1	85
OLLÉN, OLOF, Ingeniör, Vänersborg	2/2	82
*OLSSON, ADOLF, f. d. Lagerbokhållare, Vänersborg	6/12	72
OLSSON, CARL, Lagerbokhållare, Vänersborg	7/2	02
*OLSSON, OSCAR JULIUS, f. d. Bryggeriägare, Vänersborg ..	12/4	81
OLSSON, VERNER, Bankkamrer, Vänersborg	2/9	86
OSCAR, ALGOT, Köpman, Örebro	15/3	91
PETRÉ, ERNST, Redaktör, Vänersborg	3/3	97
*PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare, Vänersborg	3/1	01
*PETTERSSON, ALGOT, Chaufför, Vänersborg	26/3	89
PETTERSSON, ANDERS, f. d. Slaktaremästare, Vänersborg ..	24/5	70
PRÆSTO, OLE, Kapten, Halmstad	16/10	75
RAHM, HJALMAR, Banktjänsteman, Vänersborg	22/10	00
RAHNE, KARL, Folkskollärare, Trollhättan	13/11	83
REYNOLDS, ALDOR, Handlande, Vänersborg	9/5	88
ROSLIN, HENRY, Bokhållare, Vänersborg	2/12	06
RYRBERG, KARL AUGUST, Överste, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	1/8	74
RÖTTLE, HJALMAR C:SON, Direktör, Tranås, <i>ständig medlem</i>	18/6	77
SAHLIN, ANDERS, Bokbindaremästare, Vänersborg	14/11	81
SAHLIN, ERIK, Löjtnant, Stockholm	10/1	09
SAHLIN, STEN, Bokbindare, Vänersborg	15/4	13
SALÉN, AXEL, Ingeniör, Sandviken	6/4	83
SANDBERG, AXEL, Målaremästare, Vänersborg	5/8	86
SANDBERG, NILS, Fil. mag., Vänersborg	9/12	11
SANDBERG, WILHELM, Brevbärare, Vänersborg	12/12	81
*af SANDEBERG, FREDRIK, Kammarherre, Moholm	6/1	84
*af SANDEBERG, WILLIAM, Major, Göteborg	25/11	74
SCHMIDT, OTTO, Sotaremästare, Lidköping	23/6	64
SCHRÖDER, KARL GUSTAF, Provinsialläkare, Tanumshede ..	24/1	97
SELLSTRÖM, IVAR, Hotellägare, Lödöse	4/12	72
SJÖSTAD, RAGNAR, Elektrotekniker, Vänersborg	18/3	96
SJÖSTRÖM, GUSTAF, Bokhandelsmedhjälpare, Vänersborg ..	20/11	00
SKÄRBERG, OSKAR, Kontorist, Trollhättan	1/12	96
STENSTRÖM, LARS, Landskanslist, Vänersborg	8/12	05
*STERNER, BRUNO, Frisörmästare, Vänersborg. <i>Ersättare i</i> <i>Gillet's styrelse</i>	2/5	87

*STIBERG, ROBERT, Direktör, Göteborg	7/6	67
SUNDELIUS, GOTTFRID, Handlande, Vänersborg	15/2	90
SUNDELIUS, KJELL, Stadsvaktmästare, Vänersborg	8/7	08
SUNDELIUS, OSKAR, Poliskonstapel, Vänersborg	14/9	01
SWEDBERG, CARL AUGUST, Direktör, Göteborg	16/1	73
*SVENSSON, AXEL, Järnhandlare, Vänersborg	5/8	83
SVENSSON, GÖSTA, Snickaremästare, Vänersborg	28/1	09
SVENSSON, KNUT, Stadsförmän, Vänersborg	2/4	96
SVENSSON, LARS, Dövstummlärare, Vänersborg	8/3	10
SVENSSON, KNUT, Brukstjänsteman, Vargön	7/7	89
*SVENSSON, WERNER, Bankrevisor, Vänersborg	27/7	87
SVÄRD, GUSTAF, Förmän, Malmö	13/6	95
SVÄRD, TAGE, Handelsbiträde, Göteborg	8/4	10
von SYDOW, DANIEL, Löjtnant, Stockholm	24/2	09
von SYDOW, FREDRIK, Advokat, Göteborg	26/3	96
von SYDOW, GERHARD, Landsfogde, Göteborg	7/2	99
TAUBE, FREDRIK, Greve, Kapten, Stockholm	21/3	09
*THERNQUIST, ANTON, Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg.		
<i>Bisittare i Gillets styrelse</i>	20/8	74
THERNQUIST, OLE, Trädgårdsförmän, Vänersborg	9/1	11
THERNQUIST, TUVE, Textilingeniör, Borås	16/7	99
THIMGREN, HUGO, Apotekare, Vänersborg	22/6	01
THOMSON, YNGVE, Banktjänsteman, Vänersborg	12/8	98
TIBBLIN, HUGO, Konditor, Vänersborg	24/9	97
TIDSTRAND, JOHAN, Kakelugnsmakare, Vänersborg †	16/2	85
TORSTENSSON, AXEL, Musikstyckjunkare, Göteborg	3/4	75
TULLBERG, INGE, Tjänsteman, Stockholm, <i>ständig medlem</i>	12/9	05
TUNQVIST, TORSTEN, Gymnastikdirektör, Luleå	31/12	07
TÖSSBERG, ERIK, Slöjdlärare, Vänersborg	2/3	80
*WALLIN, GUNNAR, Ingeniör, Ängelholm, <i>ständig medlem</i> ..	13/8	99
WALLIN, JONAS, f. d. Rådman, Vänersborg	17/6	58
*WALLSTRÖM, ERNST, Posttjänsteman, Göteborg	19/2	92
WELANDER, GUSTAF, Banktjänsteman, Vänersborg	5/8	91
*WENNERGREN, ANDERS, Boktryckare, Vänersborg	19/12	75
WERNER, ERIK, Boktryckare, Vänersborg	29/7	81
WERNER, OLOV, Filialföreståndare, Grästorp	2/9	09
WEST, JOHN, Läroverksadjunkt, Göteborg	24/7	92
WESTERBERG, BERNHARD, Verkmästare, Vänersborg	2/2	79
WESTERLUND, KARL-ERIK, Redaktör, Stockholm	3/12	10
WESTERLUND, SVEN, Landskontorist, Vänersborg	5/11	12
WESTHALL, BO, Rådman, Vänersborg	12/1	05
WESTHALL, CURT, Länsbokhållare, Vänersborg	6/8	08
WETTERLUNDH, SUNE, Länsnotarie, Vänersborg	11/2	04
*WIBOM, TOR, Kapten, Stockholm	16/9	85

VICTORIN, OLOF, Kontrollör, Vänersborg	28/10 08
WIJKSTRÖM, ERNST, Kontorsskrivare, Karlsborg	18/6 89
WIKSTRÖM, FOLKE, Dövstumlärare, Vänersborg	28/11 89
WIKSTRÖM, HELGE, Kapten, Jönköping	11/8 94
WILHELMSSON, CARL, Gasverksarbetare, Vänersborg	17/4 89
WOLGAST, KURT, Kamrer, Hälsingborg	8/7 93
ÅKERSTRÖM, GUNNAR, Boktryckare, Skövde	23/12 92
ÅSTRÖM, FJALAR, Ombudsman, Vänersborg	25/3 93

* = innehavare av gillet 25-årstecken.

Antal medlemmar: 296.

Tillkomna under år 1941:

NILSSON, RAGNAR, Handelsbiträde, Vänersborg	17/10 08
PETTERSSON, HARRY, Urmakare, Gävle	18/7 97

Styrelsen är tacksam för uppgift å personer, som böra kallas till medlemmar av gillet. Dylka uppgifter samt meddelanden om adressförändringar torde benäget insändas till gillet kassafogde.

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1941

Styrelsen.

CEDERGREN, KARL GUSTAF, f. d. Fältläkare, Förste
ålderman.
JANSON, ISIDOR, Kassör, Andre ålderman och kas-
safogde.
NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare, Gilleskrivare.
HJORTH, GUNNAR, Länsbokhållare, Gillevärd.
LINDGREN, JOHN, Byggmästare, Bisittare.
THERNQUIST, ANTON, Handelsträdgårdsmästare, Bisittare.
FOCK, BROR, Sparbankskassör, Bisittare.

STERNER, BRUNO, Frisörmästare, Ersättare.
HALLBERG, KURT, Drätselkontorist, Ersättare.

Beredningsnämnd.

ANDERSON, PRIMUS, Bankkassör.
HALLBERG, KURT, Drätselkontorist.
HJORTH, GUNNAR, Länsbokhållare.
MILLING, THORSTEN B., Landskontorist.
NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare.
PETERSON, HARRY, Handelsföreståndare.
WIKSTRÖM, FOLKE, Dövstumlärare.

Årsskriftsnämnd.

CEDERGREN, KARL GUSTAF, f. d. Fältläkare.
HALLBERG, BERTEL, Borgmästare.
HJORTH, GUNNAR, Länsbokhållare.
NORDÉN, ELOV, Stadskamrerare.
WIKSTRÖM, FOLKE, Dövstumlärare.

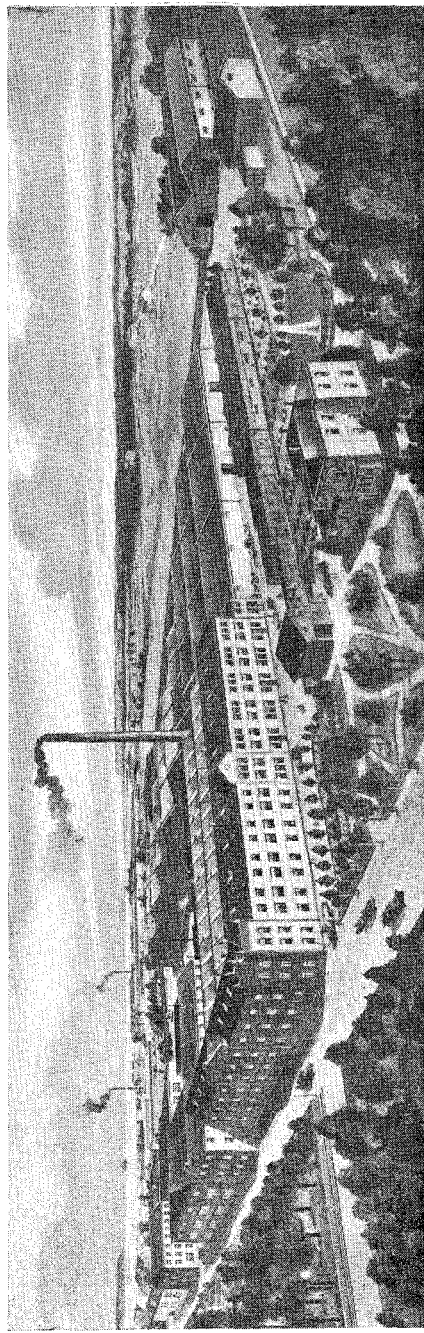
Arkivarie.

HALLBERG, KURT, Drätselkontorist.

Räkenskapsgranskare.

CARLSSON, CARL ERIK, Boktryckare.
GULZ, THORSTEN, Avdelningschef.

KARLSON, VALTER, Handlande, Ersättare.

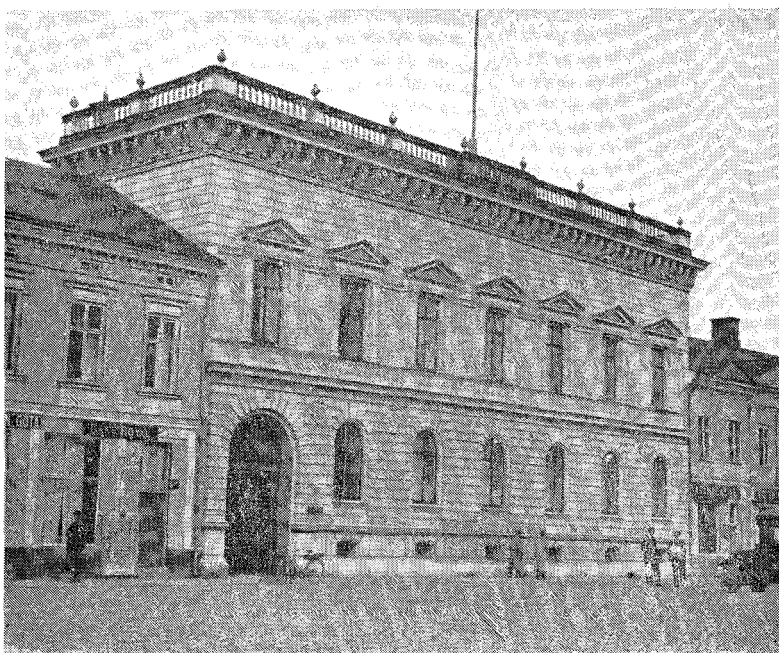

AKTIEBOLAGET A. F. CARLSSONS SKOFABRIK
VÄNERSBORG

Fabriken grundlagd år 1860

+

Produktion pr dag 2.200 par

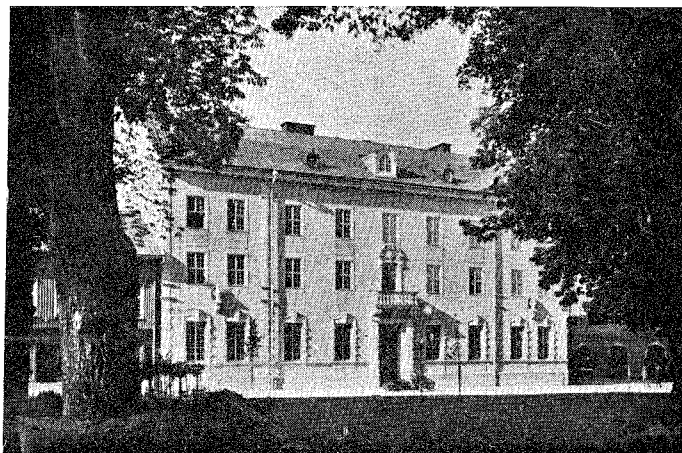
SPARBANKEN I VÄNERSBORG

GRUNDAD ÅR 1822

En av
landets äldsta sparbanker

Insatta medel omkring Kr. 16.000.000:—

Reserverade medel omkring „ 1.250.000:—

Utför alla slags bankaffärer

Bankens notariatavdelning mottager till
vård och förvaltning under bankens
garanti allehanda värdehandlingar.

Fondaffärer förmedlas.

Kassafack uthyras.

KIRUDDS AKTIEBOLAG

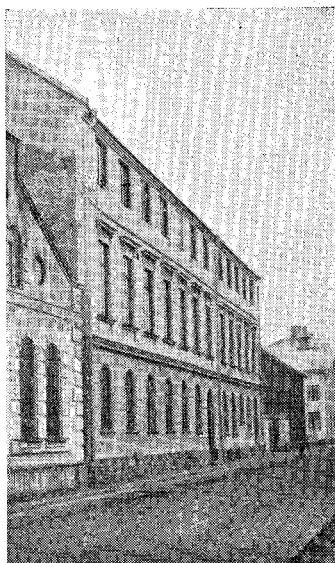
VÄNERSBORG

— ETABL. 1918 —

TILLVERKAR

Damkappor - Dräkter

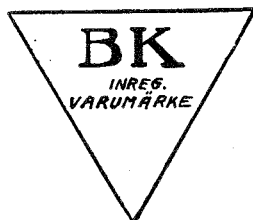
Sportkläder - Badkappor

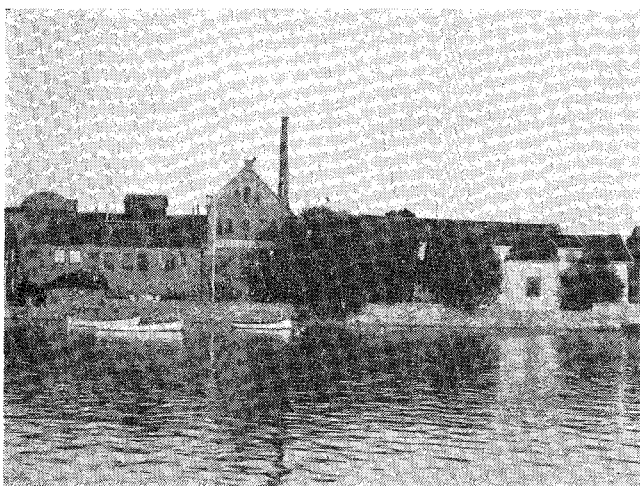

AKTIEBOLAGET
BYXFABRIKEN
KIRUDD

VÄNERSBORG -- ETABL. 1926

Specialfabrik
för byxor

VÄNERSBORGS BRYGGERI

Grundlagt 1852

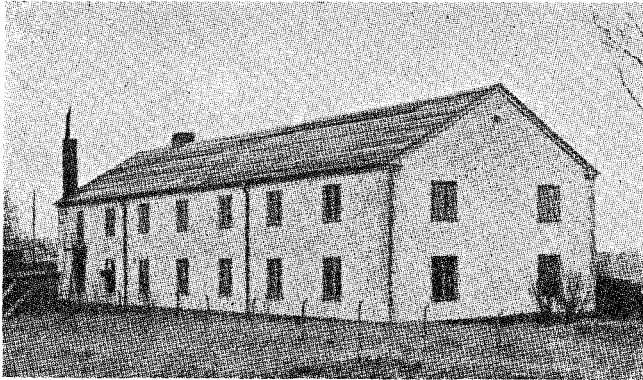
_____ Ägare: _____

A.-B. Pripp & Lyckholm, Göteborg

=====

TILLVERKNING:

Alla slag av malt- och läskedrycker

Svenska Elektrodfabriken KROMA

(Innehavare: Ing. A. HARLITZ)

*tillverkar alla slags elektroder för
elektrisk svetsning.*

Då Gillets årsskrift nu utkommer med sin tionde årgång, anser sig årsskriftsnämnden böra med några ord beledsaga denna händelse i Gillets historia.

I sin anmälan till första årgången uttalade redaktionsnämnden vissa fromma önskningar för framtiden. Det är nämndens förhoppning, att Gillebröderna och övriga läsare funnit dessa önskemål uppfyllda.

Årsskriftsnämnden riktar ett hjärtligt tack från Gillet till alla dem, som under de gångna åren medarbetat i årsskriften, och väntar, att under kommande år allt flerå medarbetare skola anmäla sig. Särskilt är det angeläget att i tryck få bevarat allt, som i muntlig tradition löper risk att försvinna. Nämnden är därför tacksam för uppgifter å lämpliga intervjuobjekt bland gamla vänersborgare.

Till den föreliggande årgången har nämnden fogat innehållsförteckning för de gångna tio åren. Då det visat sig lämpligt att inbinda årsskriften i band om fem årgångar, har förteckningen upprättats i två tidsföljder, lämpade för vardera bandet.

Vänersborg i november 1941.

ÅRSSKRIFTSNÄMNDEN.